

Banca
Mondială

Raportarea progreselor în ariile protejate

Un instrument simplu de evaluare
la nivel de arie protejată elaborat
pentru Banca Mondială și WWF

Elaborat pentru Alianța Forestieră Banca Mondială/WWF

Fotografia de pe copertă a Rezervației de pădure impenetrabilă Bwindi din Uganda este realizată de Marc Hockings

Observații pe marginea versiunilor anterioare ale documentului au fost făcute de Rod Atkins, David Cassells, Peter Cochrane, Finn Danielsen, Jamison Ervin, Jack Hurd, Glenys Jones, Leonardo Lacerda, Rosa Lemos de Sá, Mariana Montoya, Marianne Meijboom, Sheila O'Connor, Christian Peter, Jeff Sayer, cărora le mulțumim. Actuala versiune a sistemului a beneficiat considerabil și de pe urma raportului consultantului Antoine Leclerc care a intervievat un mare număr de persoane angrenate în Programul WWF pentru Indochina în legătură cu instrumentul de urmărire, a căror experiență este reflectată în materialul de față

Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon și Tony Whitten

Martie 2003

Raportarea progreselor în ariile protejate

Un instrument simplu de evaluare
la nivel de arie protejată elaborat pentru
Banca Mondială și WWF

Cuprins

Context	1
Cadrul WCPA	2
Scopul instrumentului Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării	3
Îndrumări pentru utilizarea instrumentului Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării	4
Fișa tehnică și chestionarul	5

Context

În rândurile profesioniștilor din sfera ariilor naturale protejate se manifestă o îngrijorare crescândă că multe din ariile protejate de pe glob nu își ating obiectivele pentru care au fost create. Ca un răspuns la această îngrijorare, se pune acum accent pe necesitatea unei eficacități sporite în administrarea ariilor naturale protejate, în care scop s-au elaborat o serie de instrumente de evaluare a eficacității metodelor de administrare. Este clar că marea varietate de situații și nevoi reclamă metode diferite de evaluare. Ca atare, Comisia Mondială pentru Ariile Naturale Protejate (World Commission on Protected Areas - WCPA) a elaborat un “cadru” de evaluare¹. Cadru WCPA reprezintă un ghid general pentru crearea unor sisteme de evaluare, încurajând totodată elaborarea de standarde de evaluare și raportare.

Cadru WCPA pornește de la ideea că o bună administrare a ariilor naturale protejate reprezintă un proces care cuprinde șase faze sau elemente distincte.

- Începe cu înțelegerea **contextului** – a valorilor și amenințărilor existente,
- continuă prin întocmirea unui **plan**, și
- alocarea **resurselor (inputuri)**, iar
- în urma acțiunilor de administrare (**proces**),
- se finalizează cu obținerea de produse și servicii (**outputuri** sau **rezultate**),
- ceea ce se reflectă în impacturi sau **realizări**.

Alianța Banca Mondială/WWF pentru conservarea și utilizarea durabilă a pădurilor (“Alianța”) s-a format în aprilie 1998, ca răspuns la reducerea continuă la nivel mondial a biodiversității pădurilor, a (bunurilor și serviciilor furnizate de pădure esențiale pentru realizarea unei dezvoltări durabile). În cadrul programului său de activitate, Alianța și-a fixat ca țintă de eficacitate a administrării ariilor naturale protejate: *asigurarea unei administrări eficiente a 50 milioane hectare de pădure existente în prezent, dar grav amenințate, până în anul 2005*². Pentru evaluarea progreselor în vederea atingerii acestui obiectiv, Alianța a pus la punct un instrument simplu de urmărire a progreselor la nivel de arie protejată, care să faciliteze raportarea eficacității cu care sunt administrate ariile naturale protejate în cadrul proiectelor WWF și Băncii Mondiale. Instrumentul s-a realizat prin aplicarea Cadru WCPA, iar Anexa II a documentului Cadru a constituit structura de bază.

Instrumentul Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării face parte dintr-o serie de instrumente de evaluare a eficacității administrării care merg de la *Metodologia WWF de evaluare rapidă și stabilire a priorităților* (WWF Rapid Assessment and Prioritisation Methodology) pentru identificarea celor mai importante arii protejate amenințate din cadrul unui sistem de arii naturale protejate, până la sisteme detaliate de monitorizare de felul celor elaborate în cadrul proiectului *Punerea în valoare a patrimoniului nostru* (Enhancing Our Heritage) pentru siturile UNESCO reprezentând patrimoniul mondial natural. Alianța a sprijinit elaborarea atât a Cadru WCPA, cât și a Metodologiei WWF de evaluare rapidă și stabilire a priorităților.

¹ Hockings, Marc împreună cu Sue Stolton și Nigel Dudley (2000); *Assessing Effectiveness – A Framework for Assessing Management Effectiveness of Protected Areas*; University of Cardiff și IUCN, Elveția

² Dudley, Nigel și Sue Stolton (1999); *Threats to Forest Protected Areas: Summary of a survey of 10 countries*; proiect întreprins pentru Alianța WWF/Banca Mondială în asociere cu World Commission on Protected Areas, IUCN, Elveția

Cadrul WCPA

Pentru valorificarea la maximum a potențialului ariilor naturale protejate și îmbunătățirea proceselor de administrare, trebuie să înțelegem care sunt punctele tari și cele slabe ale administrării acestor arii și amenințările cu care se confruntă ele. În ultimii ani, s-au elaborat și testat în întreaga lume diverse metodologii de evaluare a eficacității administrării ariilor naturale protejate. Comisia Mondială pentru Ariile Naturale Protejate asigură cadrul general de evaluare a eficacității administrației atât a ariilor protejate, cât și a sistemelor de arii protejate, oferind un ghid pentru administratorii acestora și altora și contribuind la armonizarea evaluării pe plan mondial.

Tabelul 1 face o prezentare succintă a elementelor Cadrului WCPA și criteriilor ce pot fi evaluate³. Instrumentul Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării a fost conceput astfel încât să corespundă elementelor evaluării pe care le conține Cadrul.

Tabelul 1: Cadrul WCPA în formă concisă

Elementele evaluării	Explicație	Criteriile evaluate	Punctul focal al evaluării
Context	<i>Unde ne găsim acum?</i> Evaluarea importanței, amenințărilor și mediului politic	- Importanță - Amenințări - Vulnerabilitate - Context național - Parteneri	Statut
Elaborarea planului	<i>Unde vrem să ajungem?</i> Evaluarea concepției și planificării ariei naturale protejate	- Legislația și politica privind ariile protejate - Cum este conceput sistemul ariilor protejate - Cum este concepută rezervația - Elaborarea planului de management	În ce măsură este corespunzător
Inputuri	<i>De ce avem nevoie?</i> Evaluarea resurselor necesare pentru administrare	- Resursele instituției - Resursele ariei respective	Resurse
Procese	<i>Cum procedăm?</i> Evaluarea modului de administrare	- Cât de adecvate (corespunzătoare) sunt procesele de administrare	Eficiență și în ce măsură este corespunzător
Rezultate	<i>Care au fost rezultatele?</i> Evaluarea aplicării programelor și acțiunilor de administrare; furnizarea produselor și serviciilor	- Rezultatele activităților de administrare - Servicii și produse	Eficacitate
Realizări	<i>Ce am realizat?</i> Evaluarea realizărilor și în ce măsură au fost atinse obiectivele	- Impact: efectele administrării prin prisma obiectivelor	Eficacitate și în ce măsură este corespunzător

Întrebările din instrumentul (formularul) de evaluare au fost ordonate astfel încât completarea acestuia să fie ușoară; elementul/elementele la care se referă fiecare întrebare se află în coloana din stânga.

³ Pentru obținerea unei copii a Cadrului WCPA sau a unui forme mai detaliate, puteți accesa pagina de internet WCPA: www.iucn.org/themes/wcpa sau lua legătura cu WCPA la adresa wcpa@hq.iucn.org

Scopul instrumentului Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării

Instrumentul Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării a fost elaborat în scopul urmăririi și monitorizării progreselor pentru atingerea obiectivului de administrare eficace a ariilor naturale protejate pe plan mondial stabilit de Alianța Banca Mondială/WWF. (Se speră și într-o utilizare mai generală a sa), acolo unde poate ajuta la monitorizarea progreselor în creșterea eficacității administrării; de exemplu, el este utilizat de Fondul Global de Mediu (Global Environment Facility). Alianța a identificat necesitatea ca instrumentul de urmărire:

- Să poată furniza un sistem armonizat de raportare pentru evaluarea ariilor protejate atât în cadrul Băncii Mondiale, cât și al WWF;
- Să poată fi aplicat și în alte condiții (replicabilitate);
- Să poată furniza date consecvente permițând urmărirea progreselor realizate în timp;
- Să fie relativ rapid și ușor de completat de către personalul ariilor protejate pentru a nu trebui să se bazeze pe un nivel ridicat de finanțare sau alte resurse;
- Să poată stabili un "punctaj" la nevoie;
- Să se bazeze pe un sistem cu patru variante de răspunsuri la fiecare întrebare care să consolideze sistemul de punctaj;
- Să fie ușor de înțeles de către nespecialiști; și
- Să se integreze în sistemele existente de raportare pentru a evita paralelisme.

Limite

Instrumentul Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării are drept scop să ajute la **raportarea progreselor** realizate în eficacitatea administrării și nu înlocuiește metodele mai amănunțite de evaluare pentru realizarea unei administrări adaptabile. Instrumentul de urmărire a fost conceput în scopul unei analize rapide a progreselor eficacității administrării în arii protejate individuale, care să fie completat de către administratorul ariei naturale protejate sau un alt membru relevant al personalului acesteia. Ca atare, există limite clare cu privire la ceea ce se poate realiza cu ajutorul său: de exemplu, el nu trebuie considerat drept o evaluare independentă, și nici unica bază pentru o administrare adaptabilă.

Datorită diferențelor mari între așteptări, resurse și nevoi pe plan mondial, instrumentul de urmărire este limitat în ce privește realizarea de comparații între diferite arii protejate: sistemul de punctaj, admitând că este aplicat, va fi util mai ales pentru urmărirea progreselor realizate în timp într-o arie protejată sau un grup de arii protejate strâns legate între ele.

În sfârșit, instrumentul de urmărire este prea limitat pentru a permite o evaluare detaliată a **realizărilor**, scopul său fiind de fapt de a permite o analiză rapidă a fazelor administrării identificate în Cadrul WCPA până la **rezultate (outputs)** inclusiv. Deși există unele întrebări referitoare la realizări, ele sunt limitate, după cum se poate observa. Este clar că, indiferent de cât de bună este administrarea, dacă biodiversitatea continuă să se reducă, obiectivele ariei naturale protejate nu se realizează. Prin urmare, întrebarea referitoare la evaluarea condițiilor are o importanță disproporționată pentru instrumentul de urmărire în ansamblul său.

Îndrumări pentru utilizarea instrumentului de urmărire

Instrumentul Băncii Mondiale/WWF de urmărire a eficacității administrării poate fi completat de către personalul ariei naturale protejate sau personalul proiectului, cu contribuția (inputs) personalului altei arii protejate. Instrumentul a fost conceput astfel încât răspunsurile să poată fi date cu ușurință de către cei care administrează aria protejată fără a necesita cercetări suplimentare. Toate secțiunile instrumentului de urmărire trebuie să fie completate. Sunt două secțiuni:

1. **Fișa tehnică:** care conține informații de bază privind aria respectivă, caracteristicile ei și obiectivele administrării și include prezentarea implicării WWF/Băncii Mondiale.
2. **Formularul de evaluare:** are trei secțiuni distincte care trebuie să fie completate.
 - Întrebări și punctaj: partea principală a formularului de evaluare este reprezentată de 30 de întrebări la care se răspunde prin **acordarea unei note care merge de la 0 (insuficient) la 3 (excelent)**. Pentru fiecare întrebare se oferă patru variante de răspuns care ajută evaluatorii în aprecierea punctajului acordat. **Întrebările fără relevanță pentru o anumită arie naturală protejată se vor omite**, explicându-se motivul în secțiunea de observații (de exemplu întrebările referitoare la utilizare și vizitatori nu au relevanță pentru o arie naturală protejată administrată conform Categoriei de management la IUCN). Mai există, apoi, șase întrebări suplimentare care dezvoltă teme esențiale din întrebarea anterioară și oferă informații și puncte în plus. Inevitabil, procesul este unul aproximativ și vor exista situații în care s-ar putea ca nici una din variantele de răspuns să nu corespundă exact condițiilor din aria naturală respectivă. În acest caz, sugerăm alegerea răspunsului cel mai apropiat și utilizarea secțiunii de observații pentru a face precizările necesare.
 - Observații: în dreptul fiecărei întrebări există o rubrică pentru **justificarea aprecierilor de ordin calitativ** prin care să se explice de ce au fost ele făcute (aceasta putând fi o părere personală, un material de referință, rezultatele monitorizării sau studii și evaluări externe, în ideea ca oricine citește raportul să își poată forma o opinie asupra motivului pentru care s-a făcut aprecierea). Sugerăm, de asemenea, ca în această secțiune repondenții să facă comentarii pe marginea rolului/influenței proiectelor WWF sau ale Băncii Mondiale, dacă este cazul. În unele cazuri se oferă sugestii cu privire la ceea ce ar putea figura la rubrica de observații.
 - Pașii următori: la fiecare întrebare, repondenților li se cere să identifice nevoia pe termen lung pentru o administrare adaptabilă a ariei respective, dacă este cazul.
3. **Punctajul final:** în final, punctajul total în urma completării formularului de evaluare poate fi **calculat procentual din punctajul realizat pe baza răspunsurilor la întrebările relevante pentru o anumită arie naturală protejată**. (De exemplu, dacă se consideră că 5 întrebări nu au relevanță – justificarea în acest sens făcându-se în rubrica de observații – atunci punctajul final se va înmulți cu 29/24 pentru compensarea inaplicabilității unor întrebări). În cazul în care întrebările suplimentare au relevanță pentru aria naturală protejată, punctajul suplimentar se va adăuga la total, însă se va omite în cazul în care întrebările sunt nerelevante pentru aria naturală protejată.

Denegare: Întregul concept de “punctare sau notare” a progreselor se confruntă cu o serie de dificultăți și posibilitatea unor distorsiuni. De exemplu, actualul sistem presupune că toate întrebările se referă la probleme egale ca pondere, ceea ce poate să nu fie cazul. Precizia ar putea crește prin ponderarea punctajului, dar ar putea ridica alte probleme în stabilirea ponderilor. Actuala versiune menține un sistem simplu de punctaj ale cărui limite trebuie să fie, însă, recunoscute.

Raportarea progreselor în ariile naturale protejate: Fișa tehnică

Denumirea ariei protejate		
Localizarea ariei protejate (țara și cu referința la hartă, dacă se poate)		
Data înființării (când a fost convenită și când a fost publicată în Monitorul Oficial*)	Convenită	Publicată în MO
Detalii asupra proprietății (proprietar, drept de deținere)		
Autoritatea de administrare		
Supr. ariei protejate (ha)		
Numărul personalului	Permanent	Temporar
Buget		
Incadrare (Categorie IUCN, Patrimoniu mondial, Ramsar etc)		
Motive pentru încadrare		
Scurte detalii asupra proiectului/proiectelor finanțate de BM în AP		
Scurte detalii asupra proiectului/proiectelor finanțate de WWF în AP		
Scurte detalii asupra altor proiecte relevante în AP		
Indicați principalele două obiective ale ariei protejate		
Obiectivul 1		
Obiectivul 2		
Indicați cele mai importante două amenințări pt. AP(și motivele pt. care au fost alese)		
Amenințarea 1		
Amenințarea 2		
Indicați principalele două activități esențiale de administrare		
Activitatea 1		
Activitatea 2		

Data la care s-a efectuat evaluarea: _____

Numele evaluatorului/evaluatorilor: _____

* Sau oficial înființată în cazul ariilor naturale protejate private

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pași următori
1. Statut juridic	Actul de instituire a regimului de aria protejată nu a fost publicat în Monitorul Oficial	0	Notă: a se vedea opțiunea 4 pentru rezervațiile private	
Are aria protejată statut juridic?	Guvernul a fost de acord ca actul de instituire a regimului de arie protejată să fie publicat în Monitorul Oficial, dar procesul nu a fost demarat	1		
	Procesul de publicare în Monitorul Oficial a actului de instituire a ariei protejate a fost demarat, dar nu a fost încă încheiat	2		
	Actul juridic de instituire a regimului de arie protejată a fost publicat în Monitorul Oficial (sau în cazul rezervațiilor private, aria protejată este proprietatea unui trust sau a unei entități similare)	3		
Context				
2. Reglementări privind aria protejată	Nu există mecanisme de control al utilizării terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată	0		
Sunt controlate modul de utilizare a terenurilor și activitățile necorespunzătoare (de ex. braconajul)?	Există mecanisme de control al utilizării terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată, dar aplicarea lor efectivă se confruntă cu mari probleme	1		
	Există mecanisme de control al utilizării terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată, dar sunt anumite probleme în aplicarea lor efectivă	2		
	Există mecanisme de control al utilizării terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată și ele sunt efectiv aplicate	3		
Context				
3. Aplicarea legii	Personalul nu are efectiv capacitatea/resursele pentru asigurarea aplicării legislației și reglementărilor în aria protejată	0	Subiect pentru eventuale observații și comentarii: Ce se întâmplă dacă se fac arestări?	
Poate personalul asigura aplicarea regulamentului ariei protejate suficient de bine?	Există deficiențe majore în capacitatea/resursele personalului pentru a asigura aplicarea legislației și reglementărilor în aria protejată (de ex. lipsa calificării, a unui buget pentru organizarea de patrulare)	1		
	Personalul are capacitate/resurse acceptabile pentru a asigura aplicarea legislației și reglementărilor în aria protejată, dar mai există unele deficiențe	2		
	Personalul are capacitate/resurse excelente pentru a asigura aplicarea legislației și reglementărilor în aria protejată,	3		
Context				

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
4. Obiectivele ariei protejate S-a căzut de acord asupra obiectivelor ? <i>Planificare</i>	Nu s-au convenit obiective ferme pentru aria protejată	0		
	Aria protejată are obiective asupra cărora s-a convenit, dar ea nu este administrată în conformitate cu aceste obiective	1		
	Aria protejată are obiective asupra cărora s-a convenit, dar ele nu sunt decât parțial implementate	2		
	Aria protejată are obiective asupra cărora s-a convenit și este administrată astfel încât ele să fie atinse	3		
5. Cum este concepută aria protejată Are nevoie aria protejată de extindere sau de coridoare, etc. pentru a-și atinge obiectivele? <i>Planificare</i>	Aspecte necorespunzătoare de concepție fac imposibilă atingerea obiectivelor majore de administrare a ariei protejate	0	<i>Subiect pentru eventuale observații și comentarii:</i> Există în perimetrul ariei protejate zone diferite de administrare, și dacă da, sunt ele bine întreținute?	
	Aspecte necorespunzătoare de concepție afectează într-o oarecare măsură atingerea obiectivelor majore de administrare a ariei protejate	1		
	Modul de concepție nu afectează semnificativ atingerea obiectivelor majore, dar el ar putea fi îmbunătățit	2		
	Atributele concepției și zonarii ariei protejate ajută în mod deosebit la atingerea obiectivelor majore ale acesteia	3		
6. Delimitarea granitelor ariei protejate Este cunoscută și delimitată granița? <i>Context</i>	Granițele ariei protejate nu sunt cunoscute de autoritatea care o administrează sau de către localnici/utilizatorii terenurilor învecinate	0	<i>Subiect pentru eventuale observații și comentarii:</i> Există dezacorduri în ceea ce privește deținerea terenurilor care afectează aria protejată?	
	Granițele ariei protejate sunt cunoscute de către autoritatea care o administrează, dar nu și de către localnici/utilizatorii terenurilor învecinate	1		
	Granițele ariei protejate sunt cunoscute atât de autoritatea care o administrează, cât și de localnici, dar nu sunt marcate corespunzător	2		
	Granițele ariei protejate sunt cunoscute atât de autoritatea care o administrează, cât și de localnici, și sunt marcate corespunzător	3		

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
7. Planul de management Există un plan de management care se și aplică?	Nu există un plan de management a ariei protejate	0		
	Se elaborează sau s-a elaborat un plan de management, dar el nu se aplică	1		
	Există un plan de management aprobat dar care nu este decât parțial pus în aplicare datorită constrângerilor financiare sau altor probleme	2		
	Există un plan de management care se implementează	3		
<i>Planificare</i>				
Puncte suplimentare	Procesul de elaborare a planului dă posibilitatea principalelor grupuri interesate să influențeze planul de management	+1		
	Există un calendar și un proces bine stabilit de analizare periodică și actualizare a planului de management	+1		
	Rezultatele monitorizării, cercetărilor și evaluării sunt incorporate în planificare în mod obișnuit	+1		
<i>Planificare</i>				
8. Plan de activitate Există un plan anual de activitate?	Nu există un plan anual de activitate	0		
	Există un plan anual de activitate, dar activitățile nu sunt monitorizate pe baza obiectivelor stabilite în plan	1		
	Există un plan anual de activitate și acțiunile sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului, dar multe activități nu sunt finalizate	2		
	Există un plan anual de activitate, acțiunile sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului, și majoritatea sau toate activitățile din plan sunt finalizate	3		
<i>Planificare/Rezultate</i>				

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
9. Inventarul resurselor	Nu există decât informații puține sau deloc cu privire la habitatele, speciile și valorile culturale critice din aria protejată	0		
Dispuneți de suficiente informații pentru administrarea ariei protejate?	Informațiile referitoare la habitatele, speciile și valorile culturale critice din cuprinsul ariei protejate sunt insuficiente pentru planificare și luarea deciziilor	1		
	Informațiile referitoare la habitatele, speciile și valorile culturale critice ale ariei protejate sunt suficiente pentru aspecte cheie ale planificarii/luarii de decizii, dar activitatea de colectare a acestora nu este menținută	2		
	Informațiile referitoare la habitatele, speciile și valorile culturale critice din perimetrul ariei protejate sunt suficiente pentru sprijinirea procesului de planificare și luare de decizii, si colectarea informațiilor continuă	3		
Context				
10. Cercetare	Nu există nici o activitate de studiere sau cercetare în aria protejată	0		
Există un program de studiere și cercetare a ariei orientat spre administrarea acesteia?	Există unele activități adhoc de studiere și cercetare	1		
	Există o considerabilă activitate de studiere și cercetare, dar ea nu raspunde nevoilor de administrare a ariei protejate	2		
	Există un program complex și integrat de activități de studiu și cercetare care este relevant din punct de vedere al nevoilor de administrare a ariei protejate	3		
Inputuri				
11. Administrarea resurselor	Nu au fost evaluate cerințele pentru o administrare activă a habitatelor, speciilor și valorilor culturale critice	0		
Este aria protejată administrată corespunzător (de ex. împotriva incendiilor, speciilor invadatoare, braconajului)?	Cerințele pentru administrarea activă a habitatelor, speciilor și valorilor culturale critice sunt cunoscute, dar nu și satisfăcute	1		
	Cerințele pentru administrarea activă a habitatelor, speciilor și valorilor culturale critice sunt doar parțial satisfăcute	2		
	Cerințele pentru administrarea activă a habitatelor, speciilor și valorilor culturale critice sunt în mare parte sau integral satisfăcute	3		
Proces				

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
12. Numărul personalului Este numărul salariaților suficient pentru administrarea ariei protejate? <i>Inputuri</i>	Nu există personal	0		
	Personalul pentru activitățile de administrare indispensabile este necorespunzător numeric	1		
	Din punct de vedere numeric, personalul este sub necesarul optim pentru activitățile de administrare critice	2		
	Personalul corespunde din punct de vedere numeric necesarului pentru administrarea ariei protejate	3		
13. Administrarea personalului Este personalul bine administrat? <i>Procese</i>	Probleme în gestionarea personalului afectează realizarea obiectivelor majore de administrare	0		
	Probleme în gestionarea personalului afectează parțial realizarea obiectivelor majore de administrare	1		
	Gestionarea personalului este corespunzătoare, permițând atingerea obiectivelor majore de administrare, dar ar putea fi îmbunătățită	2		
	Gestionarea personalului este excelentă și ajută la atingerea obiectivelor majore de administrare	3		
14. Pregătirea personalului Este personalul suficient de pregătit? <i>Inputuri/Procese</i>	Personalul nu este pregătit	0		
	Pregătirea și competențele personalului sunt reduse față de cerințele din aria protejată	1		
	Pregătirea și competențele personalului sunt corespunzătoare, dar ar putea fi perfecționate în continuare pentru atingerea integrală a obiectivelor de management	2		
	Pregătirea și competențele personalului corespund nevoilor de management a ariei protejate și celor anticipate pentru viitor	3		
15. Bugetul actual Este bugetul actual suficient? <i>Inputuri</i>	Nu există buget pentru aria protejată	0		
	Bugetul existent este necorespunzător nevoilor esențiale de management și constrânge serios capacitatea de management	1		
	Bugetul existent este acceptabil, dar ar mai putea fi îmbunătățit pentru realizarea unui management efectiv	2		
	Bugetul existent este suficient și satisface integral nevoile de administrare a ariei protejate	3		

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
16. Siguranța bugetului Este asigurat bugetul? <i>Inputuri</i>	Aria protejată nu are un buget sigur, iar managementul se bazează în totalitate pe finanțare din afară sau de la un an la altul	0		
	Bugetul asigurat este foarte mic și aria protejată nu ar putea funcționa corespunzător fără finanțare din afară	1		
	Aria protejată are un buget de bază relativ sigur, dar multe inovații și inițiative depind de finanțarea din afară	2		
	Aria protejată și nevoile sale de administrare au un buget asigurat pe baza unui ciclu multianual	3		
17. Gestionarea bugetului Este bugetul gestionat astfel încât să satisfacă nevoile esențiale de management? <i>Procese</i>	Gestionarea bugetului este necorespunzătoare și subminează semnificativ eficacitatea	0		
	Gestionarea bugetului este necorespunzătoare și afectează eficacitatea	1		
	Gestionarea bugetului este corespunzătoare, dar ar putea fi îmbunătățită	2		
	Gestionarea bugetului este excelentă și contribuie la eficacitate	3		
18. Echipament Este echipament și sunt dotări suficiente? <i>Procese</i>	Echipamentul și dotările sunt puține sau inexistente	0		
	Există unele echipamente și dotări, dar ele sunt total necorespunzătoare	1		
	Există echipamente și dotări, dar se mențin o serie de lipsuri majore care afectează administrarea	2		
	Există echipamente și dotări corespunzătoare	3		
19. Întreținerea echipamentului Este echipamentul întreținut corespunzător? <i>Procese</i>	Întreținerea echipamentului și dotărilor se realizează în mică măsură sau deloc	0		
	Există o oarecare întreținere adhoc a echipamentului și dotărilor	1		
	Întreținerea echipamentului și dotărilor se realizează, dar cu lipsuri importante în întreținere	2		
	Echipamentul și dotările sunt bine întreținute	3		

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
20. Program de educare și conștientizare Există un program educativ planificat? <i>Procese</i>	Nu există un program de educare și conștientizare	0		
	Există un program de educare și conștientizare limitat și spontan, dar nu și un proces de planificare care se conduca la elaborarea unui program.	1		
	Există un program de educare și conștientizare elaborat pe baza unui plan, dar el are lipsuri serioase	2		
	Există un program de educare și conștientizare eficace planificat racordat la obiectivele și nevoile ariei protejate	3		
21. Unitățile de stat sau comerciale vecine Există o colaborare cu utilizatorii terenurilor învecinate? <i>Procese</i>	Nu există nici un contact între administratori ariei protejate și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate	0		
	Între administratori ariei protejate și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate au loc contacte limitate	1		
	Între administratori ariei protejate și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate au loc contacte regulate, dar colaborarea dintre ei este limitată	2		
	Între administratori ariei protejate și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate au loc contacte regulate, și se desfășoară o substanțială colaborare în privința administrării	3		
22. Populația indigenă Are populația indigenă și tradițională care locuiește sau utilizează în mod obișnuit AP un cuvânt în deciziile privind administrația? <i>Procese</i>	Populația indigenă și tradițională nu are nici o contribuție la deciziile referitoare la administrația ariei protejate	0		
	Populația indigenă și tradițională contribuie la discuțiile referitoare la administrația ariei protejate, dar nu este direct implicată în deciziile rezultate	1		
	Populația indigenă și tradițională contribuie direct la unele decizii privind administrația	2		
	Populația indigenă și tradițională participă direct la luarea deciziilor privind administrația	3		

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
23. Comunitățile locale Au comunitățile locale din sau vecine cu aria protejată o contribuție la deciziile de administrare <i>Procese</i>	Comunitățile locale nu au nici un cuvânt în deciziile privind administrarea ariei protejate	0		
	Comunitățile locale contribuie la discuțiile referitoare la administrarea ariei protejate, dar nu sunt direct implicate în deciziile rezultate	1		
	Comunitățile locale contribuie direct la unele decizii de administrare	2		
	Comunitățile locale participă direct la luarea deciziilor de administrare	3		
Puncte suplimentare <i>Rezultate</i>	Există o comunicare deschisă și încredere între grupurile locale interesate și administratorii ariei protejate	+1		
	Se desfășoară programe de dezvoltare a bunăstării comunității locale care conservă în același timp resursele ariei protejate	+1		
24. Dotări pentru vizitatori Sunt dotările pentru vizitatori (turiști, pelerini, etc) suficient de bune? <i>Rezultate</i>	Nu există dotări și servicii pentru vizitatori	0	<i>Subiect de eventuale observații și comentarii.</i> Aduc vizitatorii prejudicii ariei protejate?	
	Dotările și serviciile pentru vizitatori sunt necorespunzătoare pentru actualul nivel de vizitare sau sunt în construcție	1		
	Dotările și serviciile pentru vizitatori sunt corespunzătoare pentru actualul nivel de vizitare, dar ar putea fi îmbunătățite	2		
	Dotările și serviciile pentru vizitatori sunt excelente pentru actualul nivel de vizitare	3		
25. Turism comercial Contribuie societățile comerciale de turism la administrarea ariei protejate? <i>Procese</i>	Contactele dintre administratorii ariei protejate și societățile de turism în aria protejată sunt reduse sau inexistente	0	<i>Subiect pentru eventuale observații și comentarii.</i> Exemple de contribuții	
	Există contacte între administratorii ariei protejate și societățile comerciale de turism, dar ele se reduc în mare parte la aspecte de administrare sau reglementare	1		
	Colaborarea dintre administratorii ariei protejate și societățile de turism pentru extinderea experienței vizitatorilor și menținerea valorilor ariei protejate este limitată	2		
	Există o excelentă colaborare între administratorii ariei protejate și societățile de turism pentru extinderea experienței vizitatorilor, protejarea valorilor și rezolvarea conflictelor	3		

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
26. Taxe In cazul perceperii de taxe (de turism, amenzi), ajută ele la administrarea ariei protejate?	Deși, teoretic, există taxe, ele nu se percep	0		
	Taxa se percepe, dar ea merge direct la administrația publică centrală și nu ajunge înapoi la aria protejată sau zona dimprejur	1		
	Taxa se percepe, dar ea este vărsată autorităților locale și nu ariei protejate	2		
	Pentru vizitarea ariei protejate se percepe o taxă care contribuie la întreținerea ei și/sau a altor arii protejate	3		
<i>Rezultate</i>				
27. Evaluarea condițiilor Este aria protejată administrată conform obiectivelor ei?	Importante valori de biodiversitate, ecologice și culturale se degradează grav	0	<i>Subiect pentru eventuale observații și comentarii.</i> Este important să se ofere amănunte cu privire la valorile de biodiversitate, ecologice sau culturale care sunt afectate	
	Unele valori de biodiversitate, ecologice și culturale se degradează grav	1		
	Unele valori de biodiversitate, ecologice și culturale se degradează parțial, dar cele mai importante valori nu au fost afectate semnificativ	2		
	Biodiversitatea, valorile ecologice și culturale sunt predominant intacte	3		
<i>Rezultate</i>				
Puncte suplimentare	Există programe active de refacere a zonelor degradate din cadrul ariei protejate și/sau al zonei tampon al acesteia	+1		
<i>Rezultate</i>				
28. Evaluarea accesului Pot mecanismele de care dispune administrația menține sub control accesul sau folosința?	Sistemele de protecție (patrule, permise etc) sunt ineficace în menținerea sub control a accesului sau utilizării rezervației conform obiectivelor prevăzute	0		
	Sistemele de protecție nu sunt decât parțial eficace în menținerea sub control a accesului sau utilizării rezervației conform obiectivelor prevăzute	1		
	Sistemele de protecție sunt moderat eficace în menținerea sub control a accesului sau utilizării rezervației conform obiectivelor prevăzute	2		
	Sistemele de protecție sunt în mare parte sau pe deplin eficace în menținerea sub control a accesului sau utilizării rezervației conform obiectivelor prevăzute	3		
<i>Rezultate</i>				

Problemă	Criterii	Punctaj	Observații	Pașii următori
29. Evaluarea beneficiilor economice Aduce aria protejată beneficii economice comunităților locale? <i>Rezultate</i>	Existența ariei protejate a redus opțiunile de dezvoltare economică ale comunităților locale	0	<i>Subiect pentru eventuale observații și comentarii. Ce influență are dezvoltarea pe plan național sau regional asupra ariei protejate?</i>	
	Existența ariei protejate nu a adus economiei locale nici avantaje, nici dezavantaje	1		
	Comunitățile locale beneficiază de unele avantaje economice ce decurg din existența ariei protejate, dar importanța acestora este minoră pentru economia regiunii	2		
	Comunitățile locale beneficiază de avantaje economice semnificative sau majore de pe urma activităților din perimetrul sau din jurul ariei protejate (de ex. locuri de muncă pentru populația locală, firme locale de turism, etc)	3		
30. Monitorizare și evaluare <i>Planificare/Procese</i>	Nu există monitorizare și evaluare în aria protejată	0		
	Există o activitate de monitorizare și evaluare <i>ad hoc</i> , dar nu și o strategie generală și/sau colectare sistematică a rezultatelor	1		
	Există un sistem convenit de monitorizare și evaluare , dar rezultatele nu sunt sistematic utilizate în administrare	2		
	Există un bun sistem de monitorizare și evaluare care este bine aplicat și utilizat pentru realizarea unei administrări adaptabile	3		
PUNCTAJ TOTAL				